1756 den 17. October den ed. Fopke Knipkuijsen (door de Collatoren van Jukwert alhier beroepen) door Dfus Havinga predikant te Stekum, en den Nijtz predikant te Marsh deese gemeinte ingesegent predikende, op die geleegenheid Dms Havinga zijn Text beschreven uijt Hebr: 13:17 Gijt uwe voorgangeren gehoorsaam, want de — en ed. mijn intreedoende uijt Hand 20 v 17 e 10 v. Tot welke wij u nu zenden om haare ogen te openen enz —

den 6 December nadien het Nagtmaal des Heren sedert den 19 September hier niet gehouden was, ~~[illegible]~~ en deese gemeinte eenige tijd herderloos is geweest, waar door het geschiet is, dat sommige van de Ledemaaten alhier en gestorven, en buea Elders strokken zijn soo hebben om heenrisie van den nog levende en hier onder Ledemaaten te erlangen, de Kerkenraat 't samen geroepen om te mogen stijven de toestand deijselver, en bevonden dat deese havolgende hier nog in leven waaren ~~en onkenbijelijk van Wonder~~.

Van 't Oosten naa 't Westen beginnende met Oostwolt

Jurrien Pieters — mit attestatie te Niemes angenomen
Zijn huijsvrouw Trijntje Jans
Geertjen Jans Wed: van Jan Albers. — Wiert Hiltjes
Jantje Jans huijsvr van Hert Simens — Sijtse Hiemmes & Vrouw Martien Maanes
~~Wijdrek~~ Klasen Onderling en Schoolmr opgeleden den Sept: 1759.
Jantje Tiddes Jonge dogter
Wibbe Simens Kerkvoogt overleden
Zijn huijsvr. Wijtske Wietes
Aaltjen Tonnijs huijsvr. van Albert Pieters
Trintje Hekels huijsvr van Tiede Willems
~~Trijntje~~ Jurriens huijsvr: van Albert Klasen — vertrokken na Schild Wolda
Woltje Eppes huijsvr: van Freerk Garmts
Hilje Jans Wed: Eppe Meertens overleden
Hendrikjen Tiessens huijsvr: van Ties Simons

Tjuggehum van 't Oosten

~~Elisabet~~ Cornellis huijsvr: v Derk Willems — Hero Arents aangenomen d. 7 Sept. 1770
Etjen Tomas huijsvr: v Freike Aitjes overleden
Michiel Jans geemigreert — Pieterke Freerks huijsvrouw van Jan Jans Blekelijk d. 29 Sept. 1768
Jacob Jacobs overleden
huijsvr: Menje . . . . . opgeleden 1759.
Jacob Alberts
huijsvr: Geertje Roelfs.

Redeburen van 't Oosten naa 't Westen

De Zuijt Zijde

Aude Klasens huijsvr: van Geert Jans
Edzerdina Lwes huijsvr: van Gert Schapel
Fokke Jans Onderling
zijn huijsvr: Froukje Koppes
Sibolt Germts
zijn huijsvr: Hebbeltje ~~Komellis~~
Jan Tiebes Kerkwoogt
zijn huijsvr: Trouwtine Koemeling
zijn Son Theodorius overleden Herman Berndts
Geske Tiessens Wed: Freerk Geerts overleden
Geeske Klasens huijsvr: van Derk Mos.
Hemke Gerrits huijsvr: van Geert Harkes. Als Staat niet als Lidmaat aangeteekent zij nadertaan van ons angenomen
Beertje Harms Mos Wed: van Pieter Klasen Haar tweede man Jacob Harms aangenomen d. 28 Sept. 1768
Anje Geltes Wed: van Jan Klasens Bakker.
Tomas Klasens
huijsvr: Geeske Wierts overleden
Moeder ~~Tak Roelfs~~ strokken naa Schilwolde
Eltjen Weskes
Bouwe Geerts
Haar dogter Anje Jans
Trijntje ~~Jans~~ Reinders
huijsvr: Jantjen Sikkes vertrokken met Attestatie na Gaslaren
Jannes Jacobs
huijsvr: Pieterke Peters
Jan Jacobs
huijsvr: Grietje Ypes
Jan Jans Blokzijl.
Gerrit Jans Blokzijl.

De Noortzijde van 't Oosten naa 't Westen

overleden Trijntjen Hendrikus huijsvr: van Jacob Klasens Albert Jacobs aangenomen d. 31 Maart 1763.
Jantjen Willems Wed: Lappes Klasens overleden
Klaaske Eils huijsvr van Albert Jans Jan Toeman van ons angenomen
Ebelje Jans huijsvr: van Berendt Hommes. Haar Dogter Jantjen v ons angenomen nadertaan strokken naa ~~Sal~~ Slagteren
overleden haar dogter Geertje Weites aangenomen d. 7 Sept. 1770 Staan niet als Lidmaat angeteekent, en om dat hij gantsch onkundig van zijn toestand zijn en niet Lezen willen Jaar lang geblijd de gaten om de gronden van onse Godsdienst te kennen, Lezen haar het Heilig Nagtmaal ontzegt tot so lange zij zij geleert hebben, en kennisse bekomen
Jacob Roelfs
huijsvr: Grietje Rigts Zijn ook om hoor genoemde redenen schoon als Lidmaaten angeteekent, het Avondmaal geheijl ontzeidt
Hindrik Roelfs. gecensureert.
Grietje Freerks Wed: Weite Arends
Haar dogter Geeske Weites N: Staat niet als Lidmaat angeteekent zij nadertaan van ons angenomen
Arent Harmes gecensureerd.
huijsvr Grietje Roelfs Rota overleden
overleden Trintjen Lappes Wed: Jan Freerks
Haar dogter Aaltjen Jans

Menke Derks
huijsvr: Tietje Koerts
Trijntje Peters huijsvr: van Jan Hindriks
Berent Jans Mars. gecensureerd
Folke Ums huijsvr: Pastor
huijsvr Barta Schelles } vertrokken na Uitwert
Johannes Koemeling Schoolmr.
huijsvr: Jantjen Jans overleden
Aaltjen Jans huijsvr: van Harm Jans ~~overleden~~
Aaltjen Andries Wed: Lappe Aties .. overleden 1751.
Arent Hendriks Gecensureert
Jan Jans Oostland van ons angenomen den 26 Dec 1759. vertrokken na Hogezeis
Eppe Jans Diaken
huijsvr: Martjen Eppes } overleden

De Oosterzanden en de Oude Weg

Ida Hindriks Wed: Lammert Arends
Arent Tiessens
Hindrik Alberts . . . overleden . . . 1751.
huijsvr: Anje Peters overleden den Dec: 1759
Maria Krines huijsvr: van Pieter Lenghs
Ellichjen Hindriks huijsvr: v Jacob Hindriks overleden
Lenktjen Roelfs Rodt Wed: Tjake Tammes

De Oosterasker Enden

Aafke Pieters Wed: Scholte Rigts
Klaaske Willems huijsvr: v Klaas Lappes
Grietje Jans huijsvr: v Pieter Reinders strokken na Hellum.
Harmke Klasen Wed: Jan Derks
Moeder Tietje Jans Wed: Derk Jans overleden den Nov: 1759.
Pieter Fokkes ~~Diaken~~ Schopper
huijsvr: Jantje Jans van ons angenomen den 26 Dec 1759
Cornelis Klasens
Geert Jans
Jan Alberts
huijsvr: Klara Peters.
dogter Maria Jans
Jantjen Jans huijsvr: v Hendrik Jans Aker die ook is aangenomen d. 28 Sept: 1768.

NB. hebbe naa nader kennisse van genoemde persoonen bekomen te hebben, bekent bevonden, dat de meeste derselver aangaande de Godsdienstige Waarheden zoo onkundig waaren, en angaande haare jammerlijke elende door de Erf- en Actuele Sonden gantsch ongevoelig ook gaaue de grote Godt haar oog eens bekeering ten leeven & opende hij de oogen haares verstandts F.K. Lezer.

1756 den 26 Xber hebben wij alhier des HEERE heilig en hoogweerdig Avondmaal
na voorafgaande prooffpredikatie en gebeltelijke Visitatie gehouden
1757 den 16 January is alhier na voorgaande maandt conditie gedaan Schepen
zijnde (en door enpaning van Stuurlieden) Geert Jans Schepen
den 3. April hebben wij alhier wederom na voorafgaande visitatie prooffpre-
dikatie & Consistorie naar gewoonte gehouden te hebben (in welke om dat
Berent Loedts Barker alhier geen Weet van den openbaren Godtsdienst
maakte en nae een en andermaal smaning niet luisterende
hebbende derzelver tot de tijd van bekeerschap het Barker van het Avon-
maal besoent & onthouden) des Heeren Heilig & hoogweerdig avondmaal gebruik des Heeren
den 26. Junij hebben wij hier wederom naar voorgaant gebruik des Heeren
heilig avondmaal sonder uytwendige afwenderinge gehouden
den 25 7ber hebben wij hier wederom volgend gewoonte sonder uytwendige
verhinderinge & Heeren hoogweerdig avondmaal gehouden
den 25 Xbre hebben wij dan 's Heeren Genade & goedheid, wederom sijn
heilig avondmaal mogen gebruiken, alsnoende op het Jaarlijx feest
Christen geboorte de dierbaare vruchten van sijn Bitter lijden & dood
N.B. onse Consistoriale Gaderinge na gewoonte voorafgehouden is daar
een paar Ledemaaten besloten om den afgaanden Ouderling Jan Jans Frank instantelijk
te Spreeken, sij mogten hun last als moijte nog een paar dagen (om dat
wij van sijne besonderen & voorbeldigen getrouwigheid & geslachtheid
voorslaande prauven hebbende en sodanig een man, tot tot weerd gegaan
sijnen bekabben die die last al meermaals gedragen hadden niet kan
nemen tot nog toe uytvinden) 't welk hij ook op ons instantelijk
& dringent spreeken heeft ingewilligt en op sich genomen.
en dus is ditmaal alhier geen Nieuwe Diaken gekoosen.
1758 den 24 Meert hebben wij alhier na gehoudene prooffpredikatie
onse Consistoriale vergaderinge gehouden, welke uit den gebede
tot God almagtig om hulpe en wijsheid te Spreeken begonnen
Gaaten is van mij
Art 1. vorgesteld hoe dat ik nu sedert eenige tijd in het visiteeren
bevonden hadde, dat er een bijsonderen grooten onwille heerschte
onder de meeste Ledemaaten onser gemeinte voorsaakt door
het alte rechtelooz en Schielijk aanneemen van Besluit bij vorens
gaaden eenige kennis gedringe maar op eijgen goedtvinden
gedaan, nae dat sij een en andermaal waar een vraagje
of wat geleert hadden, waar op sij onder Condtie van ver-
ser te komen leeren tot Ledemaaten sijn angenomen
dog waar van nederhand niets geworden is. Soo is
Art 2. vastgestelt en een paarig besloten, dat van nu voortaan
geen nieuwe Ledemaaten sullen worden angenomen
of tot 's Heeren nagtmaal worden toegelaaten, alo
die belijdenisse van haar geloof in opsigte van de
Weesentlijke stukken onser belijdenisse en insonder-
heit van het heilig Nagtmaal voor de Kerken-
raat, daar toe bijvorens vroegtijdig stogt synda
en spaadt hebben gedaan.
2do. dat die geene welke nu reeds Ledemaaten sijn en
geen gevoegsaame kennisse besitten en nog in staat
waar de Weerdigheden te kunnen leeren gehouden sullen
sijn volgens hunne belofte bij het annemen
gedaan, sij verder te laaten onderwijsen, en

sij al dienstig, sulke weigeren te doen, haar van het Avondtmaal
te gebruiken onthouden ter tijd van beterschap, of grondige
kennisse van de Weesentlijkheit stukken misdadigheid inzigt
van het heilig Avondmaal.
Art: 3. En dewijl wij bevonden hebben, dat sommige 's Heeren
Avondmaal gebruijken, sonder dat haar naamen als
Ledemaaten aangeteekent staan, gelijk in 't register ha-
gesien worden, van welker kennisse niemand der Kerkenraats
Leden als ook van annemingen bewustheid draagt zal
hier op de Classis geraatpleegt worden. Edog dewijle
Arent Brouwer en sijn huijsvrouw als ook Jacob Roeff
en sijn vrouw weigeren zij verder te laaten onderwijsen in de
grondtwaarheden sullen deze sig van het Avondtmaal
blijven onthouden tot tot er tijd sij grondiger kennisse
bekoomen hebben.
Art 4. dewijle Berent ~~Ottemmes~~ Coopers Vrouw Ebelje Jans
Weegens Vreese voor haar man niet alleen uijt de Kerk
maar ook van het heilig avondtmaal blijft staat haar
door de Ouderling Folke Jans worden angezeid om Consistorie
uit dat zij sig hier in hebbe te beteren, of dat wij dezers
volgens onse Last van onsen grooten Heer en Meester ge-
geven, sullen de werk gaan (alsoot Arent Tiesters van de Zande)
Art 5. En nadien Hindrik Albers Slagter en sijn Vrouw geen Weerd
van de openbaare Godtsdienst maaken, sal haar sij de vol-
gende Visitatie, of eerste gelegentheid worden angezeid van
sij hier in te beteren, op dat de gemeinte des Heeren door
haar niet ontsigt en geergert worde.
Hier op is onse vergaderinge besloten uit navolgende persoone,
welke dit boven staande met onderschijvinge hunner naamen
bestragtigt hebben met den gebede gelijk te teeren was
Wederom geeindigt met intsagtinge van 's Heeren zegen
over onse oprechte ter gedachtenisse van Zions Wallende Muren
Wenschen en poginge altuur uit sijne attestor

A: Kneijhuijsen Pastor.
Folke Jans ouderlingh
Hindrik Klasens ouderlingh
Eggo Jans diaken
Geert Jans Diaken

den 26. Meert is alhier des Heeren heilig & hoogweerdig avondmaal gehouden sijnde
tot ons met behoorlijke attestatie gekoomen van het Dorp Oldeen
Herman Berends welke schoon langen naaten kennisse van de grondt
waarheeden besittende nogtans beloofd heeft dit verder te leeren
en sijne belijdenisse bij ons dadelijk betoond heeft sij als Lidmaat
aanneemen
Ook ons strekende
den zelven dito tot ons met Attestatie van Wagenborgen gekomen
De E. Sijbe Hemmes & Vrouw Martjen Renneer zijnde:

1750) den 16 Juny hebbe wij Consistoriale vergadering
gehouden in welke, naa het voorlees vastgestelde
gebeden, gesproken & shandelt te hebben, onser ahoere
van ons in de grondtwaarheden is onderhoudt en in
alle leeden bevroedt geworden de 22 Wiert Hiltjes
van Selshuijs welke sig te dies einde by ons hadde
angegeeven en dus met veel ruijmte & groot genoegen
van ons alle met trebiddinge van 's Heeren Zeegen
onder belofte van gehoorsaamheid & vast klaeveinge
aan de Leyghheid onses Leere onder Godts zeegen
tot meeder Lidmaat onser Kerke is aangenomen
en so is onse vergadering gelykten met sien gebeede
begonnen. Was weder met dankzeggingen tot Godt geeindigt.
den 25. Juny is alhier naa gewoone vrijstatie Waak in
ons niets bijsonders ontmoet is, als dat de Vrouw van
Hitje Jans Remke Harms my niet wilde verweerdigen oor
een weinigje tijds neer te zitten en toe te luijsteren, wat wij
ter haarer onderrigtinge te zeggen hadden, waar op wij volgens
last van onser groten Heer & Meester naa ernstige waar-
schouwinge, het stof van onsen voeten geschuit, haar ver-
laten hebben, en aan Godts regtveerdig oordeel opgegeeven
Jnogelyks Albert Jans van de Veendijk die naa Oldhuijs
vermaninge niet luijsterende, maar onstettelijk herhaal-
dig voortgaende en onsen dienst lastende jaa bij gelee-
genheid smadelijk daar van spreekende spottende selfs
in onse teegenwoordigheid opgegeeven en van ons slaten
is geworpen. Dus off Godt de Heer ons bekeering gave)
den Heere heilig & hoogweerdig avondmaal gehouden
zijnde tot het zelve met goedkeuringe van den Kerkenraat
toegelaaten geworden de 2 Steenke Gerrits huijsvrouw van
Geert Harkes en Geertje Weikes welkes naamen schoon
niet als Lidmaten angeteekent staan, tog genoegzaam tons
onderweesen en onbesproken van wandel waardig gekeurt
zijn, om sonder nieuw voorstel en bekentmakeinge aan de
gemeente (wijl sey als Leden gehouden zijn geworden) toe te
gaan en het avondmaal te ontfangen, waar onder wij haar
Jesus door den geloove te smaken & deelagtig te worden
zijn toebiddende. H. Kneijshuijsen Pastor.

Bylage

Dewijl in deere kerkvergadering niet gedaagt en is aan
het gevat van Arent Harms die van Hatt Roge gerigte
hiere ter plaatse over ongehoorde valsheid en verfaltte qui-
tantien is veroordeelt geworden en als een Lesloos mensch
verklaart welke wij onmogelijk tot onse broederlijke ge-
meenschap mogen of kunnen toelaaten, so lange deese
sententie in zijn vigeur blijft hebbe wij nadenkend
de onderlinge en dienaren naa de preek in de kerke
staande bijvende haar voorgesteld of het niet noodsaa-
kelijk was dat men voorsoomde Arent Harms uijt naam
van onse vergadering deed aanzeggen, dat hij sig van 's Heeren
heilig & hoogweerdig avondmaal hadde te onthouden
ter tijd hij sig van die daat, waar over hij in 't geregte als
een Lesloose veroordeelt en geoordeelt was welkomen hadde
gebruijkt 't welke met vollkomen toestemminge van ons
alle voor goed is geoordeelt waar op de Meester uijt
Naam van de kerkenraat en heen gesonden is om hem
sulx aan te zeggen.

Presentes Waare,
Tekko Kneijshuijsen Pastor
Foeke Jans olderlingh
Hindrick klaasens olderlingh
Eppo Jans diaken
Geert Jans diaken

dat boven genoemde Arent Harms des kerkenraats
genomen besluit geoordeelt is bekent gemaakt getuijge ik
J. Timelingh orgenist

1750) den 17 Sept. hebben wij alhier, om dat het Nagtmaal des
Heeren aanstaande was, onse Consistoriale vergadering
gehouden, in welke geene van de leeden onsprooken heeft
Naa anroepinge van 's Heeren heiligen Naam en indroe-
ginge van zijn helpe bijstand en zeegen
is van Ds. Kneijshuijsen, Pastor alhier, in de vergadering
voorgebragt hoe dat hij tot zijn innige smerte en hartzeer
J. verstoorden en verstaan hadde, dat onlangs voor eenige weke
seekere persoonen naa Groningen gewest zijnde of de weder
om reis hier naa tot, onder andere ook van zijn persoon
en bedieninge was gesproken geworden, dat Arent Harms
onder andere ~~[illegible]~~ sonde gezeid hebben teegens Jan Toremans
dat des Pastoors predikien in geslote vaij niet te hoopen of ver-
koopen off 's Heeren heiligen dag (waar door die onthuijlig Woord
verjagen anders toe strekte, als om naar Jan Toremans
aanzeggeinge stof te maaken (of hem het niet over de kop te
haalen) en 2. naa Trijntje Meij (Wed. van Frenks.
toe te brengen vregende voor rekenen van zijn kostinge dat
[redacted] off dat de Pastoor zelve koopt en dat hij zoo
lange de meijt kop sondag uijt het huijs van Tobias
hadde hien uijt koomen, waar meede hij strijt Harmes
Jan Toremans ongeruijmt en onrust heeft willen geeven uit staat en
te maaken was op des Pastoors predikien en ook vijle en
Godtlose koopinge zij met zijn predikien voor hadden
welk zijn zaak hijn Pastor van Jan Toremans toestigt en
van Hendrik Tiebes meede Reisgezort eniger weeken
bewijst niet is alle deeler sos (als hottende niet hooren
noch willen aan hooren als de saat tot die daar uitgen
bracht wierde en hij desweegens gerekteert en bot
Mente Loon staan aftergekoomen) gehoort zijnde met
sonde verwijtingen en malaatsen van den kerkenraat
bekent te maaken als strijdende tot nakeed van de

Persoon en hoogwichtige beleeninge.

Maar ten 2den dat hij Pastor Fr. Kneiphuijsen Woensdag avond 14 dagen met sijn Vrouw aan 't eind van de Laan wandelende aldaar van Hendrik Roelofs en sijn Meid Marijtje Uffes zag insteanden het Wal hoog en setten op die dikker zoode Pastor Fr. Kneiphuijsen geselschap hadde laten omploegen en met knollen besaijen, waar op het hoij van Hendrik Roelofs gezet stiende over welke quade daad hij van de Pastor Fr. Kneiphuijsen berispt zijnde tot antwoord ontfing, Ik zien sij de Satan veranderen in een Engel des lichts. Welke woorden tegen hem Pastor Fr. Kneiphuijsen uijtgebragt en zijne bestraffinge zeegens anders als op sijn Persoon dragen waar om hij ook de meidt en sijn Vrouw tot getuijgen riep van deze ongehoorde mishandelinge van Hendrik Roelofs voorzijde angedaan dog om teekenen te gaan nog een weinig aan 't eind der Laan staan bleijvende tot soo lange Hendrik Roelofs aldaar quam hem Hendrik Roelofs andermaal vraagde of hij dat straks in opsigt van hem Pastore te weeten gesegt hadde waar op antwoorde ja tegens woordigheid van de Meidt en antoorel van sijn Vrouw van Jaa. waar op Dnus Fr. Kneiphuijsen genoemde perstonen tot getuijge heeft geroepen zeggende dat hij en onder woorden waar mede hij zijn gesegde heeft willen benantalen, als dat de Dominee ook wel gewoon was te zeggen dat sij alle kinderen des Duijvels waren, welke Ket welke van de Pastor Fr. Kneiphuijsen beantwoord zijnde verwisselt zijnde geffheidt wierde.

Welke Huijlf dat van Hendrik Roelofs in opsigt van sijn Leeraar Hij Pastor Fr. Kneiphuijsen niet konde noq mogte afterkonden om sijn Persoon en dienst door deze en diergelijke mishandelinge niet veraghelijk te doen worden alhwaarom hij aan sijne kerken raat heeft voorgesteld of het met haare goedkeuringe was, dat de Pastor Fr. Kneiphuijsen, om over sijn eigen zaak niet te zitten of te vonnisten, in sijn plaatse voor dit maal zeet kooms de Erw: zeer Geleerde Heer Hawinga sijn Erw: ampsgenoot en Medebroeder te Hellum, om over deze saak met haar Liefe te zitten en raat te pleegen en naa bevind van saake te oordeelen, welke van de volle vergadering toen te samen zijnde is geapprobeert geworden waar op de Consistoriendaar binnen geroepen zijnde gelaat is de Wel Erw: Zeer Geli: Heer Hawinga mee consistorii te verspeeken in onse vergadeinge te willen verschijnen. Welke binnen gekomen zijnde van de Pastor Fr. Kneiphuijsen met zeere gepaste redevoringe in welke hij onder andere de zaak daar over met sijn Erw: geroodigt hadde voordraagende versogte plaats te neemen waar op Dnus Havinga was een welgepast antwoord op het voorgestelde en naa toedoen van zeegen over de vergaderinge in deze swaale saake hij heeft neergezet.

Nadat ik ondergeschrevene N. Havinga Pastor te Hellum in de gemelde Ern: vergaderinge op boven gemelde tijd, plaatse, wijse, en tijd gemelden eind verschenen was en plaats genomen hadde; zo heeft de Welbeminde en zeer geleerde Heer Fr. Kneiphuijsen, getrouw Bedienaar des W. Evangelium te Siddeburen en Oostwolt, de boven gemelde zaken op boven gemelde wijse, aan de Eern: kerkvergaderinge welke zulks tot hun eigen Electwesen en smerte aanhoorde voorgesteld, versoekende in deze na bevind van zaken te handelen; waar op de Eern: vergaderinge goed gevonden heeft voor eerst Arent Harms, te weten geinteld zijnde hunne te laten komen om hem over de zaak ten zijne laste in gebragt te verstaan; den de zaak afgedaan zijnde op de selve voetstoot Hendrik Roelofs te handelen.

d. Arent Harms binnen gekomen zijnde wierd hem door d. Graaf N. Havinga de klagte van d. Kneiphuijsen in de kerken nadt tegens hem ingebragt voorgesteld en de gemaakte of hij zij en zulk een smaadtaal tegens zijn welmeenende Leeraar hadde schuldig gemaakt, dog zulks ten blijde angehoort antwoorde hij, dat hij wel wiste dat over veele zaken op zijn te rigge reise van Groningen naa Siddeburen met Coopman Jan Foreman gesproken hadde, ook dat er wel gehandelt was van 't predikken van d. Kneiphuijsen over 't kopen en verkopen op den dag des Heeren, maar ontkende dat hij zij en zulk een grouwelijke smaatrede hadde schuldig gemaakt; waar op hij uitgaande Coopman Jan Foreman die de gemelde smaatreden van Arent Harms uitgebraakt gehoort hadde zij in de vergaderinge verschenen zijnde, dienangaande gemaakt en ondertekent zijnde, zijn getuigenisse in allen deelen staande hielt, gelijk ook Hendrik Sibelt, mede reisgenoot zijnde gemelt mede Jan Foreman uitgegaan was, getuigde, dat hij wel gehoort hadde, dat er van gemelde Arent Harms en Jan Foreman over dergelijke zaken gepraten was, maar de zaken zo lang verleden zijnde, dat hij dienangaande geen reinkenen van halven hebbende gehoort, konde hij dienangaande geen reinkenis rijbrigt en volledige getuigenisse geven: waar op eindelijk nogmaals Arent Harms, nadt hem ondrukken gegeven waren van de klachten en regtvaardigheid Gods, voor wiens aanschijn hij ons verschijnen zou de aklagten en de beschuldigingen tegens hem ingebragt voorgesteld en dienangaande te bekentenisse, de zaak zo zijnde verstaande, blaf hij echter volharden in zijne ontkenninge gelijk ook van hendrik Sibelt van Jan Foreman die zelf tegens hem getuigde dat van hendrik Sibelt dieselve mede iets van gehoort hadde. dog de zaak in alles zo niet hadde of wilde getuigen als Jan Foreman: de zaak bestaande zijnde en gemelde personen uit de vergaderinge gegaan zijnde, zo stelde de vergaderinge, de zaak in omvraag gebragt zijnde, de gemelde zaak wijl Arent Harms tot geen bekentenisse of de Jan, en er maar een volledige getuige was, en dat dan in onbeschaamde Jan, geen laten en kunden laten in dezelfde staat, en overgegaan en de Welbeminde en zeer geleerde Heer Fr. Kneiphuijsen pastor loci om daar in verdeeling op de beste wijse te handelen.

2. Hendrik Roelofs in de Serw. Kerk gedaagde ingeroepen zijnde,
en de beschuldigingen van de Welw. Heer Pieter Knipshuijsen tegens
hem ingebragt, hem voorgesteld, en de gevraagd zijnde hoe hij
er toegekomen om zulke lasterlijke redenen tegens zijn getrouwe
Leeraar uittebraken, heeft hij in de Kerkvergadering verklaart,
dat hij wel gezegt hadde deze woorden, hoe kan zij de Satan
veranderen in een Engel des lichts, maar ontkent, dat wan-
neer de Dominee, tawelaan d. Knipshuijsen, nadat zijn Eerw. hem
over zijn goede handelinge bestraft hadde, gevragt hadde,
of hij tegen Hendrik Roelofs, zulks met betrekkinge tot zijn Ka.
raer zulke zeide, hij er geen antwoort zoude hebben;
waar op hem voorgehouden zijnde, dat wanneer de Welw. Heer
Pastor, gelijk ook zijn Eerw. Liefste of vrouw, die hide geloof-
waardig waren, zulks van en tegens hem getuigden, hij zulke
after de zaak ontkende, aan de zijde man en vrouw zijn
den gebruikende deze hij verscheidene redenen die niets ter zaak
dienden, en hoewel ook zijn meid, die hij tegens hem tegens woor
dig was gewest, in de vergadering verschijnen, zo wierde daar
door niets gevordert als hullende niet tegens hem getuigen,
zeggende de gemelde zaak niet gehoort te hebben; en
hem ~~dat~~ gevragt wierde, of hij met die bovengemelde
woorden, indien hij ze niet betrekkinge tot zijn Leeraar
gezegt hadde, dan voorleddes, of er mede zegen wilde,
antwoorde hij, dat hem alle kan aanneemen,
wat hij wilde; eindelijk tot schuiftebekentenisse verfijnt en
opgewekt zijnde, gebruikte hij een geheel verwarde taal,
dat t negens naar gelaat, zeggende tot verschadinge van
de Serw. vergadering aan, indien de waarheid hier niet op
t kussen zitte, dan hebbe ik hier geen werk, en nadat
dit ~~gedaan~~ wort tot eenigheid wordt gemaalt, dan hebbe
i geen getuigen van noden; kortom in alles gedroeg hij zig
verwart, obstinaat en quaadsprekend; weshalven de Ker.
kenraad, niet een meer ten goede komende handelen,
nog tot eenige bewegingen en bedaaringe kangen, ~~en~~ ook
4 deze zaak van de Welw. Heer Pieter Knipshuijsen tegens Hen-
drik Roelofs heeft moeten laten verblijven en de selve staat,
en weder afgeven aan gemelde Welw. Heer Pastor,
om daar in te beloven zo veel meglijk te handelen; doch
is eenparig goedgevonden en beslijt geoordeelt ~~[illegible]~~ den
gemelden Hendrik Roelofs, wegens zijn quaelijk gedrag in,
en verachtinge van de Serwaarde Kerkenraad, in zijn onade-
lijk spreken drastmalende, te censureren; ~~[illegible]~~
gelijk desselve hem geenszins aan heeft en door de Consistorie
dien aan laten aanzeggen van zijn niet gebruik van des Heeren
H. avondmaal wegens zijn quaelijk gedrag te zullen ont-
houden.
Waar op eindelijk de Serw. vergadering met den gebede
geeindigt en besloten is.

De Presentie Leden in de bovengemelde vergaderinge, welke dit
mede door hunner naams onderschrijvinge bekrachtigen, waren

N. Havinga Eccles. in Hellum. h.t. Praes.

Goert Jans Olderlingh

Eppe Jans Diaken
Geert Jans Diaken

1750 den 29 December hebben wij, nadien het avondmaal weder uitgedeelt
moste worden, op den anstaande Sondag hier wederom consistorie ge
houden in welke weegens krankheid des Lichaams ontschoten heeft
de EE: Hendrik Alakens Ouderling van de Veendijk
De Vergadering met den gebeede geopent zijnde, is naa voorlees
van de handelde saaken voorgelezen zijnde besloten, Arent Harms
en Hendrik Roelofs poogthaaf te vermaanen door 2 uijt het mid
den onser, t.w: Jobke Jans Ouderlingh en Eppe Jans Diaken van dag
schuldbelydenisse te doen, en te staan naa afscheiding van haare gro
welhaaden ten einde de kerkenraat naa gemoedtaanst wordt het
swaardere straffen ontrent haare weegens haare nachtrekkigheid te
gaan, oefenen, &c.

Angaande de andere litmaaten valt niets bijsonders behalen
dat Jurrien Pieters van Zelshuijs, en zijn huisvrouw Trijntje Jans
sig naa lange Sondaagen uijt de slaak ontholden hebbende door
Jobke Jans Ouderling binnen gesproken naa redenen van die af
sentie gevraagt zijnde gewonden tot antwoord heeft
dat wijl de Dpa Pieter Knipshuijsen met de kerkvoogt Jan Pieters te
haarer gespannen hadden in het opsetten van de klerkbanken, het
welke haar zijden tegen den zin was, zij zo ganz niet konden
resolveeren tot Christelijke gemeenschap afstinkingen, maar dat zij
in 't volg weg weeder in de kerk zouden komen; en laatste
gantsch strijdig tegens de lesse Christi, die leert, niet
proceduur tegens 't Sondigt, bestraft hem, tusschen 't en zijn al
leen.

[illegible] en de kerkvoogt Jan Pieters, en de Diaken
beiden het Kerkenraat inbieden en voorstellen, om met hun
van saaken te vonnisten zijnde zij bereitwillig indien Hendrik
oppenhartige belydenisse te doen, maar zoo niet dan te ongen
geneg tydelijk worden. Doch dewijle Jurrien Pieters en Vrouw
Trijntje Jans niet present zijn, zal haar de intentie van
onzer Knipshuijsen & de kerkvoogt Jan Pieters Christelijk wordt
bekend gemaakt, en stagt voor Zondag naa het Schrijven
dan Welken zij die volgens Christi beest moeten standeweyzen
in dewijle naa alle pogingen om het opsetten van gemelde banken
ook gantsch niet vroegt zijn tot schijnen te weeten Christelijk Broeders als
Berent Jans Mags het hierin zigtbaar laatste tien bekeen is
de woorden welken men van ter zijden hoort, dat zij tot ~~[illegible]~~ eggenisse
en antwoord van Vaele, opsettelijk den Collecteerende Diaken voor

te kerk, laaten voorbij gaan weigerende haar iets
te geeven, soo hebben wij nodig geagt haar hebben nadien
sij sig niet schaamen sulks int openbaar te doen
voor de kerkenraat te roepen om haar daar op te spreeken
dog bewijlen Berent Jans Mars afweesig was, en
Grietje Freerks Wed van Wierke Eerefts om niet weer=
sigt heeft met haar besoek maar weigerend is gee=
bleeven om voor ons te verschijnen, soo hebben wij geoor=
deelt (niet taegenstaande wij haar regtsdig weegens deese on
smaadingen en kleinagtinge van Gods woorden & kerken
censureeren) om de zagtste weg in te gaan en te niet meer te
verbitteren of de vyand voet te geeven, haar NB te spreeken sig
soo lange van het gebruijk van 's Heeren heilig avondtmaal
te onthouden tot sij ons bewijsen (?) gegeeven heeft soo van het
eene als van het andere, om naar ons vermogen de
ergernissen weg te neemen

Gelijk nu deze vergaderinge met den gebeede begonnen is,
is sij weeder geeyndigt zynde de saak van Berent
Hemmes vrouw Eeltje Jans voor ledmaat om reedenen uijt-
gesteld presentes waaren die 't bovengenoemde met haar
naams onderschrijvinge bekragtigen

F. Knijphuijsen Pastor & Praeses.

Focke Jans olderlingh

Eyso Jesse diakon

Geert Jans Diaken

1758 den 31 December is alhier het heilig avondtmaal ter gedagtenisse van
't lyden onses H. J. C. gehouden geworden

Den 5 Janu: is alhier uijt de overgeleeverde Nominatie van de kerken
raat door de anweesende leeden der gemeinte ten eerde ouderling (wyl
weegens swakheid des lichaams geen dienst doen kon … en wij het
hoog nodig hadden … met raat & daat ons behulpsaam te zijn, weegens
de droevige toestand der Gemeinte, die … ontbrekende … hart van
harten … uijt quaat Seelt, … van ge-
hoorsaamheid … haast ongeneesbaar is) met 10 teegens 3 en 's
stem verkooren de EE: Jan Tiddens kerkvoogt, en op dieselfde tijd
de EE: Wiert Hiltjes van Eelshuijs tot Diaken met 10: teegens 4
stemmen, welke persoonen naa 3 voorafgaande kondigingen den
22 Janu: sonder hindernis zyn bevestigt geworden.

Den 11 April zynde woensdag voor Paschen hebben wij alhier
Consistorie gehouden in welke present waaren F: Knijphuijsen
Pastor, Focke Jans ouderling, Geert Jans Diaken en
Wiert Hiltjes Diaken, zynde weegens ziekte absent de EE:
Hindrik Klasens & Jan Tiddens ouderlingen; in welke vergade
ringe met den gebeede geopent zynde voorgesteld
wierde art 1 De saake van Eltje Wessels, die nu reets
by een jaar geleeden, sig van onse uiterlijke gemein-
schap & onderwijs onttrokken hadde, en al van en ander

maat vermaant was geworden, dog vrugteloos, en nu nog met
advijs van de kerkenraat door de Consistorie bode present uijt
alle naam schult te belijden & sig t'onderwerpen, maar tot
andtwoord gegeeven sulks nooijt te willen doen, & waar op
besloten is hem, die sig van self onttrekt weegens onse be-
straffinge aan hem gedaan nogmaals eens te spreeken
door de ouderlingen Focke Jans & Jan Tiddens, ondertusschen
onse geveiligheid te trooven of sijn standtheid mitsgaders
de sijt van 't avondtmaal van selfs onthouwt ook t'ontseggen
en by vervolg van hartnekkigheid als een buijten lid af te snijden

art: 2: wierde voorgesteld de saak van Hindrik Roelfs die insge-
lijks op gelijke wijse gevraagt was geworden, dog tot andtwoord
hadde gegeeven nooijt nog in der eeuwigheid schult belyde-
nisse te willen doen, waar op besloten is hem op te geeven
blijvende de saaken angaande voorheen gemelte persoonen
om wigtige reedenen in statu quo

art 3 stond binnen Jantje Berents begeerende angenoomen te
worden tot lidtmaat deeser gemeinte welke naa nau-
keurige ondervragingen angaande de leere des Geloofs
[doorgehaald] op haare bondige
en opregtsinnige antwoorden, naa belofte gedaan te hebben
van door Godts genade bij deese suijvere leere volstandig
te blijven, bij geval van twijffelinge kennisse aan ons te
geeven, buijten deselve niet te houwelyken & met volle
vrijwilligheid tot mede lidtmaat van ons is angenoomen geworden
En dus is naa toebeede van Heeren Zeegen onse vergaderin-
ge gelijkse met den gebeede was begonnen weder geeindigt

F: Knijphuijsen Pastor.

Focke Jans olderlingh

Geerd Jans Diaken

Wiert Hiltjes Diaken

den 15 Julij is alhier volgens gewoonte 's Heeren avondtmaal
bedient, en niet bysonders voorgevallen, zynde van voornoemde
persoonen niemand begeerig geweest sig weeder t' spreeken (?)

den 20 Sept: hebben wij hier volgens gewoonte Consistorie gehouden, in
welke gehandelt zynde over voornoemde persoonen om ree-
denen in statu quo is gelaaten, behalven dat Berent Jans Mars
weegens zijne impertinente bejegeninge ontrent mij waar
over aan de kerkenraat geklaagt hebbe het gebruijken van
't heilig avondtmaal is ontzegt geworden ter tijd hij van sijn
onbetaamelijken handelwijse berouw krijgende sijn schult be-
lijde [doorgehaald]
ook stond binnen Eltje Wessels welke naa belijdenisse &
en belofte van sig in 't toekomstige voorsigtiger te gedragen
weder van ons angenoomen is, onder toebeede van Godts zeegen
en soo is de vergaderinge gelijkse met den gebeede begonnen was
wederom geeindigt presente die waaren

F. Kniphuijsen Pastor.
Tobbe Jans Ouderlingh
Wiert Hiltjes Diaken
Jan Jans Diaken

1759. den 26 Dec: hebben wij wederom Consistorie gehouden en zijn in onse Vergaderinge present geweest behalve mij, Tobbe Jans en Jan Tiddens Ouderl: en Wiert Hiltjes Diaken, welkeen sich by ons angegeven hebben de EE. Jan Jans Oostland Jan Toreman en Jantjes Jans Huijsinge van Pieter Tobbes Schepers begerende ondersocht te worden in de Godtsdienst waar heden, en tot Lidematen der Gemeente te worden angenomen, dewelke naa en Vervraginge van de voornaamste waarheden volcomen genoegen hebben gegeven, en dus met veel rijmte zijn angenomen geworden, en tot het gebruijk van de Heilige Cordt te sienen, onder toebede van 's Heeren Zeegen, en naa gedane belofte van onderwerpinge aan 's Heeren Bevele, zijn toegelaate geworden. Wijders niets bijsonders sthandelt, sloeyende al het voorige in stately, is de sgaderinge gelijkse met de gebede begonnen en weder geeindigt.

1760 den 1 Jann: is alhier uijt een opgegeven Dietal van personen nam: Jan Jans Oostland Jan Toreman en Harm Berents door de presente Lidemate tot Diaken stroosen met 8 (teegens 3 en 1 stem) de EE Jan Jans Oostland Welken naa drie voorgaande Cupedisinge den 20 Jann: is bevestigt geworden.

1760 — den 5 April hebben wij alhier weder Consistorie gehouden en zijn present geweest F. Kniphuijsen, Pastor
Tobbe Jans en Jan Tiddens Ouderlingen
Wiert Hiltjes en Jan Jans Oostland Diakenen.

Art 1. naa het opleesen van onse voorgaande Consistoriale sgaderinge is angaande Hendrik Rolfs gevraagt of deselve voordien hij sedert eenige tijd vlijtig de openbare Godtsdienst heeft waargenomen, ook aan leere der Leeden kennisse heeft gegeeven van sig weder te offeren, en Schuldbekentenisse te doen, dog op geantwoord geworden, van daar af niets te weeten. Waar op besloten is hem nogmaals ernstig daar toe aan te setten, eynde de onderlingen daar toe door ons stogt geworden.

Art 2. gerelt zijnde van de Saake van Berent Jans Mars hebben de Ouderlingen gerapporteert dat hij Berent Jans Mars voorleden Sondag den 30 Meert (wanneer ik te Schildwolde geprediekt hebbe en mijn plaatse wierde waargenomen door Jan Groenewegen) naa het eindigen van den dienst is blijven staan en haar gevraagt heeft, of zij ook iets teegens zijn persoon had dezen Waar op door haar hieden geantwoord is, dat zij hem daar op geen antwoord konden geeven, maar dat hij naa de Diamoffie gaan, en sig met hem sprekenen, dewijle hij deselve beleedigt hadde, dog op dat antwoord niets voldan, en zij onderlingen daar op niet verder willende besluijten, ook om dat ik abssent wiert en de Diakenen weg gegaat zijnde heeft hij gezeid, dat zij hem beseikt souden (Ik zeige zijnde hij bijvoorens bij haar geweest om attestatie van haar of extract uijt het protocol, waar op ik dit hoorende geen antwoord hebbe, dat zij gelieffde hem weder te rapporteeren, mij daar naader op te moeten bedenken, dewijle ik bordeele tuse aan mij alleen niet te staan, nader hem, niet door mij maar op mijn sclagte door de Kerkenraat het gebruijk van 's Heeren avondtmaal is ontseidt.
en hem nog ernstig tot schuldbekentenisse ansetten, 't geene ook door haar liefde gedaan is dog alles vruchteloos sodat op haare broederlijke smaaninge van hij weder met trotse offeren telkens den weigerend antwoord hebbe ontfangen, jaa zelfs dat hij sig de Consistorie niet wilde onderwerpen.

Art 3. Wierde voorleesen een brief van den Wel Eerw: deen Geh: Heere F. Kniphuijs Pastor te Schildwolde, waar in zijn Wel Eerw ons te kennen geeft en klaagt over de impertinente en stoute delwijze van Berent Jans Mars omtrent zijn Wel Eerw op den 25 Dec: des voorleeden Jaars, hoe dat hij sig niet ontzien heeft in teegenwoordigheid van sijn Weerw: huysgenoten zijn Wel Eerw te beschuldigen als onwaarheid gepredikt te hebben, sonder dat hij te willen of willen bewijsen, waar toe sijn Wel Eerw van ons street troepen, en hem daar over voor ons Consistorie te laaten hebben te bewijsen, of anders dat hij sijn geeg en zal moogen gestraft worden, willende zijn beleedigingen anders hoger zoeken bij de Gedeputeerden op 't Classis of synodus.
Waar op Berent Jans Mars, dat dat leide daar bijvoorens geeiteert ingetroeppen is, die met een onbedenkelijke stoutheid en dispresplet voor ons Vergaderinge aanstonds in plaatse van ons af te hooren, en de reeden, om welke wij hem gespreeken hadden, te willen staan, ons met zijn tieren en geproseerde swijgen, een [illegible] gesicht heeft voortgebragt en vroege Leeson, willende, dat de Kerkenraat dat stoute onbetaemelijk zeggende onder andere meesteragtigen en stoute reeden, dat zelfs niet ondersteeken: Waar op hem tot antwoord gegeeven wierde, dat wij dat eerst aan een ghestelen raadsel begeerde, dat hij daar te vandag sonde antwoorden.

1. Waarom hy bij de onderlingen was geweest om mij te zeggen
dat ik hem Copie uijt het protocol hande geeve.
Zijn antwoord was daar hebbe ik geen reede van te geven.
2 Waarom hy attestatie begeert hadde van de onderlingen
hierop wilde hij niet antwoorden, schoon het hem weer
als 3 maal gevraagt wierde maar met een grootge-
ter en mistoor van met zijn hand of vuijst op de
tafel te slaan, heen en weer te loopen, teegens onse
veel vuldige vermaaninge aan dreigende weg te wil-
len gaan, over troept van toorn en quaatheid, gelijk
uijt zijn gesigt wierde en daade, blijk die neigens naar
wilde luijsteren, grommende, op ons vrindelijk versoek aan
hem van dog stille en bedaart te zijn, ons toe
het is olim hier soo sib als jou.
Waar op ik zeide Berent gij lijt een onciertijk lid
welke uijtdrukkinge hij met geweld wilde laatsten is
angeteekent te zullen worden, als schijnende hem seer
te quetsen, zeggende teegens de ouderling Jan Tiddens
en Diaken Wiert Hiltjes, die anteekeninge van hieden
schrijft dat op, schrijft dat op. gelijk zij om hem
naam te bedaare, ook deede, waar op ik vervolgens
zeide Berent dat gij een onciertijk lid zijt zal ik U
antoone, waarom gij hier ook geroepen zijt uijt een
brief van onse Waarde Broeder Ds Diephuijs van
Schilwolde, waar op hij aanstondts weder uijt viel en
zeide D: Diephuijs van Schilwolde die raakt ons hier
niet. onderthusschen las ik de brief nogtans van zijn
Wel Eerw: voort, dog daar wilde hij niet naa hoore
en gevraagt zijnde wat antwoord gij op deese klagte
van Ds van Schilwolde zeidan hij seer impertinent
Ds Diephuijs raakt mij niet: Ik hebbe niet meer
gesegt dan de waarheid, als die wat wil moet hij mij
voor de Classis spreeken. de duijs wet zieke dat naa
hem Berent Jans Mars geen salve te strijke, was moede
wordende over zijn onbeschaamtheid (respectelosheid)
stoutheid en quaatardigheid die uijt zijn angesigt en
daden doorstraalde zoo hebben wij hem af doen gaan
en ingeroepen de EE: Harm ~~Berents~~, van welken wij
gehoort hadden iets in optijgen van de Goddelijke
Waarheeden ten zijnen laste te hebben. dog deselve
verklaarde: dat hij malcander in 't Eerste niet
het Staan hadden, dog daar naa gebonden, hoe-
wel die readenen ons niet voldoende scheenen
zoo hebben wij het nogtans, dewijle het een onuijtge-
lid schijnt, het welke beswaarlijk zal zijn te
geneesen, en bij gelaaten,

art 5. In omvrage zijnde gelegt wat men met hem Berent
Jans Mars verder doen zoude, soo was het eenparig
besluijt hem, soo weegens zijn disrespect voor ons in de
Kerkeraat, hartneckigheid (van naa onse broederlijke
vermaaninge te luijsteren, als bijsonder weegens zijn
stout gedrag ontfend onse Waarde Broeder Diephuijs
Pastor te Schilwolde voor eerst sinaat te Censureeren
en van ons Censuur als ook verdere handelinge kan zijn
Eerwaarde kennisse te geeve.
art 6. angaande het van hem voorgelesen en opgegeven ge-
schrift, dat hij wilde onderteekenen hebben, van de Heer
kenraat, is besloten tot nadere geleegentheid te
bewaaren.
art 7. Rapport gedaan zijnde van de huijsvisitatie en in
omvrage gebragt of er ook iemand onser nog iets
van onbehaag wiste, en geantwoord zijnde van
neen, is deese opgaderinge gelijk zij met de gebeede
begonnen was, weder geeindigt
dat dit alles soo gepasseert is getuigt
Fr: Kniphuijsen Pastor
Teeke Jans olderlingh
Joen Tiddens Ouderlingh
Wiert Hiltjes Diaken
Jan Jans oostlant Diaken

den 6 April 's steeren avondmaal alhier gehouden

1760 den 9 aprill weder Consistorie gehouden, in welke
rapport zijnde gedaan door zijn Pastor Fr: Kniphuijsen als
dat ik van het besluijt en handelwijse des Kerkeraats
gehouden den 5 april laast leeden kennis te hebbe gegeven
aan de Wel Eerw Zeer Gel: Heer Diephuijs Pastor te Schil-
wolda ~~welgemelte Consistorie~~ dog dat zijn Wel Eerw in de
uijtspraake of Censuur van Berent Jans Mars niet
voldaan scheen, willende dat deselve hem in zijn Eer
zoude restitueeren, & openbaare schuldbeijdenisse van
zijn stout bestaan doen. soo is
~~Eenparig~~ besloten, Hem Berent Jans Mars uijt naam
des Kerkeraats aan te zegge, dat hij zijn Wel Eerw
de Heer Diephuijs satisfactie zal hebben te geeven
en van zijn stout bestaan openbaare schuldbeijdenis te
nisse, dat het zijn Eerw: goed vind te doen
als ook, bij aldien hij nog Copie van zijn voorgaande ont-
zeggingen van 't gebruijk des Heil: avondmaals begeert
(schoon hij ~~dat~~ in de Kerkeraat zelve niet stout ~~[illegible]~~
nog een woord van geuept heeft) hem zal
gegeeven worden. onder behoorlijke voldaeninge
Fr: Kniphuijs Pastor Teeke Jans oldolingh
Wiert Hiltjes Diaken Jan Jans oostlant Diaken Joen Tiddens ouderling

1765 den 17 april Ostraard: Consistorie alhier gehouden op de Begeerte van
Berent Jans Mars
art 1. De Gaderinge met den gebede geopend zynde bleek dat de
prosiste leden waren behalve my, Bolte Jans en Jan Ge-
Oltes onderl. en Jan Jans oud Diaken
art 2. Wiert voorgesteld dat Berent Jans Mars deese Syt: Consistorie
begeert hadde en hem was toegestaan gehoorde, om hem de
saak geheel volt te maeken, ten om te sneemen, of hy voor nog
behalve zyne Ophaaringe aan de beide onderlinge ge-
geven, te weten dat hy hulp wilde om appel van't Consuur
anders iets hadde voor te dragen
art 3. Wierde voorgesteld, of het niet bysonder dienstig sonde zijn de
Eerw: Ds Broederen Havinga en Wolters respective predikan-
ten te stelm, en Slogteren, ten minsten huijsen zynde in onse
vergaderingen te versoeken, ten einde die ons met haar
Wijs en voorsichtig advijs mogten voorlichten, en behulpsaam
zijn: 't welke goed gevonden zynde, so zyn die Ds Broe-
deren sogt geworden in onse Gaderinge te willen verschijnen.
art 4 Stonden binnen voornoemde Ds predikanten, welke naa
anspraeken en Wederantwoord versogt wierde plaatse te nemen,
art 5 Stond binnen Berent Jans, welke naa reeden van deese Consi-
storie beleggingen gevraagt zynde versogte ontslag van de
Censuur, waar op het oordeel van de Kerkenraat is geweest
dat het ontslag sonde geschieden, hyaldien hy voldoede aan
de voorgaande sententie, dit hem berigt zynde zeide hy zig niet
te onderwerpen aan de Kerkenraat en versogt nu sententie
van de Kerkenraat
art 6. Buijten gestaan, en weder binnen geroepen zynde wiert hem van
Ds Havinga voorgesteld, of hy dan niet wenste dat het schil
weggenomen moste worden, door behoorlyk berouw, en leet
wesen over zijn voorgaand onrustig gedrag — hierop zeide
hy: ik hebbe geen schuld, en wil die in eeuwigheid ook
niet belijden
art 7. wierde hem voorgesteld of hy niet sogt hadde appel van't Cen-
suur hy zeide ja, maar dat hem een rechter predikant
gesegt hadde hy moste copie hebben vande sententie en
dan konde hy appelleeren aan Ds Bruchenius.
art 8. De Praeses Dom: Kruijtuijzen wollende dat de zaak geheel onpartydig
moste behandelt worden te meer omdat Berent Jans ook al geregt
hadde zyn partie moest ontuytgaan, versogt dat Dom: Havinga
het Presidij en Dom: Wolters het secretaarschap mogten waarneemen
en ging uijt de vergadering.
Art: 9 hierop stelde Dom: Havinga het presidij aangenomen hebbende voor
aan Berent Jans, dat men niet konde begrijpen, wegens zijn veranderlyke
zeggen en onverstaanbare woorden, wat hy wilde, en begeerde vande
Kerkenraat niet anders binnende oordelen dan dat hy waanorden
en confusie zogt in de Kerk, doch hem nogmaals vragende, of
hy Berent Jans niet versoening en vrede zogte. hierop
hy Antwoorde hy: het wel te willen doen, zoo het niet tot
verderf van zijne Ziele was. Waarop Wederom geantwoordt wierd
van

van de Praeses, dat geensins het verderf, maar het welzijn van zijne
Ziele gezogt wierdt. Waartoe onder anderen ook behoorde, dat hy
met berouw schuld bekentenis diede en zogte gemde te ontfangen
om in het vervolg zig behoorlyk te gedragen, en indien dat zijne
Welmening was, dat men dan daarvan kennis zoude geven aan
Dom: Dieptuijt en Dom: Kruijtuijzen, dan wilden wy van onze Cante
het onze zoeken toetebrengen tot versoening en vrede. Waarop hy
Berent Jans antwoorde NEEN. Wederom gevraagt zynde wat
hy dan wilde? Waarop hy zeide, ik wil copie hebben van mijne
sententie. Wederom gevraagt zynde van wat sententie? antwoorde
hy, dat moet gij weten. gevraagt zynde of hy dan geappelleert
hadde zeide hy Dom: Havinga kunt en mogt gij niet beiten
om over my te oordelen. Waarop Dom: Havinga zeide, schoon 't
u geen reden daarvan behoeve te geven, zegge 't ten overvloedigen
Wyl ja. Doch op het herhaalendt voorstel of hy geappelleert
hadde, zeide hy daarop niet te kunnen antwoorden, gelijk
hy ook overvloedig toonde dat hy niet wilde antwoorden,
zeide hy openbaar, ik wilt zij my niet uw vragen verstaan
Waarop hem gezegt is hy zoude uytgaan, gelijk hy deedt
Art 10. Hierop de saak in omvraag gebragt zynde, wierdt eenparig
geoordeelt dat men hem om dat hy geen voldoenendt antwoort
gaf of wilde geven, zeggen zoude, dat de Kerkenraadt geen
genoegzame Redenen vont om hem copie van de sententie
te geven. het welke hem binnen getroepen zynde vande Praeses
uyt aller naam gezegt is. Ons hierop de vergadering gelijk die
met den gebede begonnen was, met den gebede geeyndigt door
Dom: Havinga.

N. Havinga Eccles in Hellum
h.t. Praes.

St: Wolters Pred: te Slogteren
hor Temp: Scriba

1760 den 22 Junij naa voorafgaande proefpredicatie de
's Heeren heilig avondtmaal alhier gehouden
den 7 Sept: naa gedaane proefpredicatie Consistorie is
welke niet dispenses standhs is blijvende, als het voor=
gaande is statij g de 's Heeren avondtmaal alhier
gehouden
den 20 dito naa voorafgaande proefpredicatie den
's Heeren H: avondtmaal gehouden, sijnde met
attestatie van Suplaare, tot ons gekomen de EE
Rolf Elveld Schoolmr van de Vijfdijk de
1761 des 1 Jann is alhier volgens gewoonte uijt een dist de
herdtpraat gemaakt drijftak tot diaken verkoosen
de EE pieter Fokkes Schepper en naa 3 daagen
volgende afkondigingen is sijn dienst bevestigt den
den 22 March hebben wij hier naa voorgedaane proef=
predicatie de 's Heeren H: avondtmaal gehouden,
den 10 Junij hebben wij alhier volgens gewoonte 't
hoogh: 's Heeren avondtmaal en naa gedaane
proefpredicatie Consistorie gehouden, welke naa met den
gekeurd geoordeelt sijnde voorworden, proefsche leeden
bevonden sijn, bepaalden mij pastor H: Knighuijsen
de EE Fokke Jans en Jan Jedders Ouderlingen, Jan Jans
Oost and en Pieter Fokkes Diakenen
art 2 quam binnen met de grootste impertinentie Hendrik
Rolf gecensurdert Lidmaat deser gemeinte volgens
acte Consistorii habita den 7 Sept 1759. welke gevraagt
zijnde, de proefse wat hij begerde tot antwoord
gaf dat hij attestatie wilde hebben van sijn lidmaat
schap, waar op men hem zeide of hij niet wist dat hij
gecensurecrt was, en of hij den Schuldbeijdenisse
wilde doen, impertinent daar 's antwoord van neer
vervolgens met de grootste brutaliteit van zelfs zij neer=
zetten de in de vergaderinge en met de uijterste klein=
achtinge omtrent ons beginnende te praateren
sulcks hij van de pastoor geboden uijt te gaan geen
naa vel tegenwoordig eindelijk geluijstert en
is voorts in opsigte van gemelde persoon door deese
Kerkenraat afgesloten, per missive aan de Zerwaar=
de Merkenraat van Groningen alwaar hij sijn tans
ophoudt zoo dat het en als anders reenisse te
geeven, en vervolgens antwoord af te wagten.

Storden binnen de EE: Abelje Pieters en Epke Jans huijs
vrouwen, de eerste van Stam Berents en de laatste van
Geert Geerts verzoekende, onderzoekt te mogen worden
aangaande haar geloof om mede deelgenoten te
worden van het Heijlige Heere des H: avondtmaals de
welke vrouwen, onderzoekt zijnde in opsigte van de grondt
waarheeden, en een goed getuijgenisse bij ons alle dragende
tot genoegen belijdenisse gedaan hebben en van ons aange=
nomen sijn naa dat het alvorens beloofte van gehoor=
saamheid beoeffeninge van godtzaligheid en betragtinge
van 't geen tot onderlinge liefde & verbonterisse de
haar dienen, onder 's Heere hulpe & zegen gedaan hadden.

art 3.
Wierde voorgesteld wat men in opsigte van de voorheen gecensu=
reerde als Berent Jans Mates en Hendrik Rolfs als ook
Jacob Roelf en sijn vrouw de die niet tegenstaande veel
herhaalde vermaaningen en publique afkondigingen in de
Wijke, doch ontheeven konden worden, tot dat heilsaam einde
niet gecompareert waaren, doch onder soo is besloten deselve
te laaten in status q, en als gecensureerde te houden ter
sijde deselve belijdenisse van haar schuld gedaan hebben en
genoegen aan de beleedigde gegeeven.

art 4.
Dewijle Michiel Jans aan de beloofte op 't Classis gedaan
niet beantwoord heeft, ~~zoo~~ hem door de Meester uijt naam
van ons Sulx nog is angeteijd geworden, hij geluijt gelee=
gen zij, gantsch onbundig in opsigte van de heijlige waar=
heeden is daar en boven met zoo veel bedrog en leugens
heeft omgegaan, soo is eenparig besloten hem van 't
gebruijk van de H: avondtmaals te weeren tertijd hij
met belijdenisse van sijn zonden en zichtbaare bekeerthey
voldoeninge gegeeven heeft.

art 5.
Dewijle Eltje Wessels bij sijn weeder opneeminge beloft
heeft volgens acta Consistorii hab: 20 Sept 1759. sij in 't
toekomstige voorkijgen de gedragen van aan een
zijns behuijswoord heeft, maar in tegendeel sij gantsch
onchristelijk gedraagt in opsigte van de zaken des
Leeraarts, alwaar het dat wij besloten hebben hem door
een ernstig te vermaanen van dit sijn beloofte te
gedenken, Godt om vergeevinge van sijn zonden te bid=
den, sij in 't toekomstige te bekeeren van 't gebeurde
en sij daar toe vermaant worden Gretje Frerks Wed
Weijte Frerks Eltje Jans Vrouw van Idzerd Kuijper
Aukje Klaasen Jan Jans pieters en sijn Vrouw als ook al de
andere die sij tegens hun christelijke plicht van ons
afzonderen, vijandig betoonen en van 't gebruijk van 's Heeren
avondtmaal zoo lange ontbloten hebben

en nog blijven onthouden, sullende op dat
te gelegt mogen worden alle de naamen
der Communicanten, die aanstaande Sondag
aan Christeen tafel verschijnen om het Ver-
bond te vieren, en gedagtenisse van C.
dood te houden, worden aangeschreven, en
alle de overige die niet opkomen naa
de oorsaaken van hun wegblijven
ondervraagt worden en bij nadere gele-
genheid daar over nader worden gedesorgneert.
Aldus is de vergadering geslooten met ge-
bede beginnen was met dankzeggingen
weder geeindigt

A. Kriphuijsen Pastor.

Tjocke Jans oldersingh
Jan Tiddens ondersingh
Jan voltlandt Diaken
Sydse Jacobs diaken

1761 den 21 Junij hebben wij alhier voor de laatste reis
als Leeraar & opsiender deser gemeinte alsoo
door de A. H. Collator Rengers Heere van Farmsum
en de Hoog Wol Gebo Vrouwe van Starkenborg
Dom Rengers Vrouwe van Wetzinge & Oosterwijt
West tot Leeraar & opsiender van de Gemeinte
te Weiwert beroepen was, welke beroepinge ook
van mij onder inwaging van 's Heere Zegen
is angenomen, gaiwordig het Heilig Avondmaal
bedient onder veel ademinge en uijstortinge
van veele traanen van die welke God door onse
dienst indrukken van de hoogmoetsaakelijkheid
van bekeering en Wedergeboorte heeft gelieven
te schenken en die naa veranderinge des beste
en Wandels staan, hebbende navolgende
personen gecommuniceert Mannen

A. Kriphuijsen Pastor
Tjokke Jans Ouderling
Jan Tiddens Ouderling
Jan Jans oostkamp Diaken
Pieter Tjokkes Schoppes Diaken

De Schoolm. & organist Joh. Römeling
De Schoolm. Roelf Geldelt van de Veendijk
Wiert Ailtjes van Eelshuijs
Tjebolt Germs ovl.
Harm Berents Schoenmaker
Cornelis Klasens
Tjaphe Reinders ovl.
Jakmes Jacobs
Jacob ~~Lint~~ Jacobs Lintjes van 't Juechum
} uijt Siddeburen ovl.

Vrouwen

Tegen Sonjant 1776 zijn de Heiligen Avondmaal nae laag gegaan & trocken

Grietje Gurriens van Oostwolt
Aaltje Tonnijs
Woltje Eppek
Hindrikje Tiessens
} Van de Veendijk & 7 Veen, die gedoopt zijn d. 8 May 1776
Lisabet Cornellis van 't Juechum
Ellechijn Hindriks vaste onde Weg
Olderdma Luwes
Epke Jans
Hebbelje Cornellis
Abelje Pieters
Beertje Harms
~~Ben~~ Antje Geltes
Bouwe Geerts
Jantje Tjokkes
Pieterke Pieters
} Van de Luijt Zijde van Siddeb.
Jantje Tiddens ovl.
Aaltje Jans
Barthe Kriphuijsen Gebo Schelkes
Jantje Jans Schoolm. Vrouw ovl.
} Van de Kooitzijde
ovl. Jantje Jans huijsvrouw van Pieter Tjokkes
ovl. Jantje Jans huijsvrouw van H. J. Ritzen.

in alles 35

Deze personen hebben met haare daden uijtwindig
betuigt des Heeren eijgendom te willen zijn
de Hope geeve haar genade om en inwendige
alles overwinnende kracht te gevoelen om voor
ken de Oleesen, wij hebben haar voor 't laatste
haar pligt voorgehouden en tot onderling
liefde en trouwe op elkanderen opge-
wekt en zoo van den Heere afgegeeft
Loopende dat de Hy te wil verleenen
om namaals deelwij met hen te
Avondmaale

Des avonds is de kerkenraad bij mijn Huisvrouw
Weder vergadert om mijne bekwaamheid van
deese Gemeente te bekoomen hebbende tot dat
einde mede verzogt de nabuurige predikanten
de Eerw: Heere Wasinga pastor te Hellum &
Schütz pastor te Harkstede welke op de
zelve bekoomen hebbe zijnde onder gesprooken
over Hendrik Roelofs waar van deze Consistorie
op 10 Juny laatstleden gebooden was dat men over Geneelen
Sooke Uhlings aan de Eerw: kerkenraad in Groningen
antwoord afwagten, in opsigte van welke Bestooten
hem maar een attestatie toe te zenden dat
hij hier als Lidtmaat wat de Boek Stand door door
de kerkenraad alhier om regt doen haar bekent
geconfureert was.

Des 29 Juny hebbe ik alhier voor de laatste reis
als pastor van deese Gemeente gepreekt en
het te zelven onder veel aandoeninge de toe
hoorders afscheid genomen met de woorden
van Paulus Actes 20: 32. En nu Broeders ik
beteele u aan Gode & de Woorde zijner genade
die magtig is u op te bouwen & een erfdeel
u te geeven onder alle de geheiligde
En zoo deese Gemeente haar wel gelieve
de mijne dienstbaarheid met veel moeijelijkheid
alhier vergezelt is geweest wegens de bros-
heid grootoorsheid en onkundige van veele
zoo Gedeematen als andere de Heere
vergeeve het haar en doe ook gunstige
versoeninge in't bloed van Christus over
mijne de Boos heden en trouwloosheid,
geeindigt

7